

Denkend aan Holland zag onze beroemde dichter Marsman grote rivieren die traag door het lage land stroomden. Daarmee typeerde hij Holland in zijn tijd ten voeten uit.

Is het ook mogelijk Australië neer te zetten in een paar kernzinnen? Dat leek me een mooie uitdaging toen ik een serie colleges over dit continent voorbereidde. Natuurlijk ben ik geen dichter als Marsman, maar een paar rake typeringen leken niet zo moeilijk.

Eerst dacht ik: laat ik het land typeren aan de hand van *weidsheid en leegte*. Vanuit Nederland halen we oneindige lege ruimtes voor de geest. Maar, realiseerde ik me al gauw, het tegenovergestelde is ook waar. Australië is een van de meest urbane landen ter wereld: zo'n 85% van de 20 miljoen Australiërs woont in dichtbevolkte steden.

Als ik de uitgestrektheid niet kan gebruiken als kernachtige typering, zou het dan lukken met het *soort landschap*? Denkend aan Australië zie uitgestrekte woestijnen met hier en daar grillige, verweerde rotsformaties, waar de rode aarde en de staalblauwe lucht elkaar aan die eindeloze horizon ontmoeten. Maar ook dit beeld is weer eenzijdig: langs de oost en zuidoostkust zien we brede stroken vruchtbare hellingen, in noord Queensland de regenwouden en in het tropische noorden de uitgestrekte eucalyptusbossen. De vlakke woestijngebieden vinden elders hun tegenhanger in berggebieden zoals de Australische Alpen, de Blue Mountains, het Tasmaanse bergland en het grillige *Escarpment* van Arnhem Land en de Kimberley's.

Zou je Australië dan - ik geef nog niet op - pakkend kunnen typeren aan de hand van *klimaten*? We denken aan zon, zon en nog eens zon - zowel genadeloos in het binnenland, als weldadig langs de kusten. Alweer: dit beeld klopt helemaal. Maar, het wordt eentonig, het tegenovergestelde ook. De moessonregens in het tropische noorden, de sneeuw in de Australische Alpen, de ijskoude poolwinden die Tasmanie soms teisteren maken even goed deel uit van de klimaten in dit onmetelijke continent.

Nog een laatste poging, *de bevolking*. Ik vraag nu maar hulp aan mijn toehoorders in de collegezaal. Wat is voor jullie de typische Australiër? Als snel wedijveren het macho-easy going-Crocodile Dundee-type met de gebruikte surfers en *Rip Curl* genietters van het strandleven. Prima, maar wat te denken van die ruim 7 miljoen Australiërs met hun roots in Zuid Europa, Afrika, Midden Oosten Azië etc. etc.? En *last but not least* de bijna 500.000 Australiërs van Aboriginal afkomst? Bezoek een willekeurige markt en je ziet ze, Australiërs in alle mogelijke variëteiten.

Ik geef mijn poging op, er komt geen eind aan de tegenstellingen. Het grootste eiland, het kleinste continent; het jongste westerse land dat tegelijkertijd de oudste beschaving ter wereld herbergt, de modernste steden naast een landschap zo oud dat je de prehistorie bijna zelf ervaart.

Zelfs al was ik dichter, ik zou het land niet in enkele regels kunnen neerzetten. Elke observatie klopt, maar de tegenovergestelde waarneming evenzeer.

Iedereen heeft daarom recht op zijn eigen Australië. Ik dus ook - en daar ga ik in mijn colleges mee aan de slag.